

Učiteljski Tovarš.

~~~~~
List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dne vsakega meseca, in veljá za celo leto 2 gold. 50 kr.,
za pol leta 1 gold. 30 kr.

Tečaj X.   **V Ljubljani 15. decembra 1870.**   **List 24.**

Ljubi bratje učitelji! Častiti šolski prijatelji!

„Tovarš“ s tem listom končá svoj deseti tečaj. Pred desetimi leti, 1. prosinca 1861. l., prišel je koledvat k svojim milim bratom, in je pel:

»Ljubezen do vas me je k vam pripeljala,
Ljubezni pa tudi vas prosim za dar;
Ta vez naj bi trdno nam serca vezala,
Da ločil ne bo nas nobeni vihar«!

Mladi „Tovarš“ obetal je, da bode prijázno budil svoje tovarše in kolikor mogel zagovarjal in branil njihove pravice, ter sploh skerbel za pravi napredek ubogega domačega šolstva in učiteljstva.

Koliko in kako je „Tovarš“ izverševal to svoje težavno pa zeló važno delo, kaže njegovih dosedanjih deset tečajev. Ljubi, častiti bralci! pregledjte pazno vse njegove tečaje, in prevdarjajte njegove tadanje težavne in sedanje okoliščine, in pripoznavati mu morate, da je kolikor mu je bilo mogoče, čversto in zvesto spolnoval težke dolžnosti prvega slovenskega šolskega lista, in da tudi njegov trud ni bil brez vspeha.

„Tovarš“ sam ni mislil in pričakoval, da bode doživel toliko let, ker pri malem številu slovenskih učiteljev imel je malo, malo podpore. Njegova sterpljiva volja posebno pa zdatna pomoč nekterih njegovih zvestih prijateljev storila je, da je prvi slovenski šolski list sim in tje še celó neznano in s ternjem zaraščeno šumo prederl

in si naredil prvo stezo. Kakor vsako leto posebej, se „Tovarš“ še posebno letos na koncu svoje desetletnice prav lepo in do serca ganjen zahvaljuje vsem svojim zvestim prijateljem in preblagim dobrotnikom za lepo pomoč in ljubeznjivo skerb, ki so jo v srečnih in težavnih dnevih kazali svojemu „Tovaršu“. Hvala in slava vam! Sladka svest, da ste svojemu milemu domu pomagali pri serčni korenini — pri ljudski šoli — bode vas naj bolje plačevala, in vaša blaga imena zapisana bodo v začetni zgodovini domačega šolstva.

„Tovarš“ začne z novim letom svoj enajsti tečaj, in kakor je pred desetimi leti za blagor domačega šolstva in učiteljstva ves živel, tako živi za to toliko bolj še danes, ko je šolstvo stopilo v novo, v zeló važno dobo.

„Tovarš“ dobro vidi, da je sedanji njegov posel jako težavniši in tudi znamenitniši od dosedanjega, in popolnoma priterjuje tistim svojim prijateljem, ki želé, da bi se edini slovenski šolski list pomnožil in po trikrat ali še večkrat na mesec izhajal; „Tovarš“ spozná, da ravno poslednji čas zavoljo pomanjkanja prostora ni mogel v vsem vstrezati svojim častitim dopisnikom in da zavoljo važnejših učiteljskih razprav tudi ni mogel po svoji obljubi vsega storiti in spolniti, kakor je v prvem času mislil in si osnoval tvarino. Ako bi „Tovarš“ izhajal celó vsaki teden, bi mu gotovo nikoli ne manjkalo gradiva, kajti dela na domačem šolskem polju kaže se nam toliko več, kolikor pridnejše ga obdelujemo. Kakor serčno rad iz svojega živega prepričanja bi pa „Tovarš“ to storil, vendar še sedaj tega ne more — in tudi tako dolgo ne bode mogel, dokler ne bode imel saj 200 naročnikov več, kakor jih ima sedaj. Vsak dosedanji zvest naročnik naj zraven sebe pridobi naj manj še tri take naročnike, in „Tovarš“ bode izhajal vsaki teden in si bode dobre spise pridobival tudi s primerno nagrado.

Izhajal bode tedaj „Tovarš“ do svojih boljših časov tako kakor sedaj dvakrat na mesec, vendar v nekoliko večji obliki. Obdeloval bode posebno nova šolska vprašanja, in bode zraven tega prinašal še mnogo drugega koristnega blaga za djanjske šolske potrebe in sploh za šolsko in domače slovstvo. Podpiral bode naš list kakor že od prvega časa do sedaj naš zvesti sodelavec, učeni g. prof. Jožef Marn, ki prihodnje leto

kazati hoče o njem, kaj nam je bil in nam je še vedno v slovenskem slovstvu Metelko. Podučeval je slovenske učence sploh in ljudske učitelje posebej, ter vstanovil za nje dobrotne zaloge; zvesti smo si torej, da s popisom njegovega književnega djanja vstrežemo učencem in učiteljem. Tudi naš stari tovarš in spretni pisatelj g. Jos. Levičnik bode nadaljeval svoje mične in podučljive gospodarske spise.

„Tovarš“ bode veljal za celo leto 2 gold. 50 kr., za pol leta pa 1 gold. 30 kr.

Naj bi o novem letu 1871. ne bilo nikjer slovenskega učitelja in šolskega prijatelja, ki bi ne imel svojega Tovarša in nikjer spretnega šolskega peresa, ki bi ga djanjsko ne podpiral.

Bratje! boljše čase stvarimo si naj pred s pravim značajem in s slogo!

Vredništvo.

Šolsko in ljudsko izobraženje.

(Konec.)

Pomnožimo tedaj šolske nauke, mladost premalo zná, premalo vé, tedaj naj se več reči nauči! — naj se uči zemljepisja, naravoslovja, telovadbe, kmetovanja. Ali bo mar s tem pomagano, ako vse drugo: šolsko obiskovanje, učilni pripomočki, učiteljske službe, izobraževanje učiteljev i. dr. ostane pri starem. Več bi škodilo, kakor koristilo. Od nikoga se ne more več tirjati, kakor storiti more, in kjer se ni sejalo, tam se ne more žeti.

Veliko in zelo imenitno vprašanje, kako se more šola zboljšati, da pripravi otroke za rastočo in razširjajočo omiko. S tem vprašanjem se ukvarjajo vsi, katerim je v resnici mar blagor ljudstva, dežele in narodov, kateri se trudijo za prihodnji rod in njegovo blagostanje. Preden pa to vpravičeno šolsko vprašanje rešimo, prašajmo se pa naj prej, ali more ljudska šola to storiti?

Na to odgovarjamo da, in tudi ne. Ljudska šola tega nikakor ne more storiti, dokler se od nje same pričakuje izpolnitev te velike naloge, dokler se sama trudi izobraževati in pripravljati za praktično življenje. Šola te naloge ne bode mogla spolnovati, dokler se ne skerbí bolje za nadaljevalno izobraženje mladine, ktera je šoli odrasla.